

หัวข้อวิจัย	ศักยภาพพื้นที่เขาแม่กระทุ อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์ต่อการพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
ผู้ดำเนินการวิจัย	นางสาวฉิรพร แสงพิรุณ
ที่ปรึกษา	รศ.ดร. โยธิน แสงวงศ์ ดร. ยุทธยา อยู่เย็น
หน่วยงาน	หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาการท่องเที่ยว โรงเรียนการท่องเที่ยวและการบริการ มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต
ปี พ.ศ.	2557

การวิจัยนี้ศึกษาศักยภาพพื้นที่และความหลากหลายของพันธุ์พืชพร้อมกับประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และทำการค้นหาแนวทางในการพัฒนาพื้นที่เขาแม่กระทุ อำเภอม่วงก่ จังหวัดนครสวรรค์ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ด้วยระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี ในงานวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างโดยวิธีการสุ่มแบบง่ายกับชาวบ้านในชุมชนจำนวน 400 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ขณะที่การวิจัยเชิงคุณภาพใช้เทคนิคการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบลูกโซ่ การวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอกของแหล่งท่องเที่ยว การประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การค้นคว้าจากเอกสาร การสำรวจ การสังเกต และการสัมภาษณ์เชิงลึกกับปราชญ์ชาวบ้านในชุมชน

ผลการวิจัยเชิงปริมาณ พบว่าชาวบ้านในชุมชน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 58 มีอายุระหว่าง 21-30 ปี คิดเป็นร้อยละ 47.50 มีสถานภาพโสด คิดเป็นร้อยละ 55.50 มีระดับการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย คิดเป็นร้อยละ 57 มีอาชีพค้าขาย คิดเป็นร้อยละ 36.50 มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวประมาณครอบครัวละ 4 คน คิดเป็นร้อยละ 41 และมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนระหว่าง 10,000 - 19,999 บาท คิดเป็นร้อยละ 39.50 มีความคิดเห็นในการพัฒนาพื้นที่เขาแม่กระทุให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศใน 3 ด้าน คือ ด้านสิ่งแวดล้อม สังคมวัฒนธรรมและเศรษฐกิจอยู่ในระดับมากที่สุด กล่าวคือมีค่าเฉลี่ยประมาณ 4.27

ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่าจำนวนสมาชิกในครอบครัว เพศ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือนและอาชีพมีผลต่อการพัฒนาพื้นที่เขาแม่กระทุให้เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อพิจารณาถึงผลการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้พบว่า ผลการวิเคราะห์สภาพแวดล้อมภายในและภายนอก เช่น ในด้านจุดแข็งของแหล่งท่องเที่ยว คือ เขาแม่กระทุและชาวบ้านในชุมชนมีศักยภาพ

ด้านการท่องเที่ยว มีชื่อเสียงด้านการทำประปาภูเขา ชาวบ้านในชุมชนสามารถอนุรักษ์ระบบนิเวศของเขแม่กระทุ้ได้เป็นอย่างดี มีผู้นำชุมชนที่ดีมีความเข้มแข็งและเป็นที่ยอมรับของชุมชน และมีการบริหารจัดการท่องเที่ยวในชุมชนเอง จุดอ่อนของแหล่งท่องเที่ยว คือ ชุมชนขาดงบประมาณจากหน่วยงานของรัฐ และขาดนักวิชาการด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่ แต่มีโอกาสในการเป็นแหล่งท่องเที่ยว คือ มีผู้นำชุมชนเป็นคณะกรรมการเครือข่ายด้านการอนุรักษ์และการท่องเที่ยว ที่ช่วยเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ชุมชนได้เป็นอย่างดี ทำให้ชุมชนเขแม่กระทุ้เป็นที่รู้จักจากหน่วยงานภายนอก อีกทั้งชาวบ้านในชุมชนมีส่วนร่วมในการทำโฮมสเตย์ อย่างไรก็ตามยังพบว่า อุปสรรคหรือภาวะคุกคามของแหล่งท่องเที่ยว คือ ชุมชนขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐโดยเฉพาะด้านการท่องเที่ยว มีระยะทางห่างจากกรุงเทพฯ ต้องใช้เวลาการเดินทางจากกรุงเทพฯ มาก ทำให้การจัดโปรแกรมการท่องเที่ยวมีข้อจำกัด เช่น จะจัดได้เฉพาะนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่มที่สนใจด้านการอนุรักษ์ ในฤดูฝนไม่เหมาะสมที่จะจัดโปรแกรมการท่องเที่ยว เนื่องจากเขามีความลาดชัน มีความเสี่ยงต่ออันตรายที่จะเกิดขึ้นกับนักท่องเที่ยวสูง นอกจากนี้การวิจัยในเชิงคุณภาพยังพบอีกว่า ผลการประเมินมาตรฐานคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศเขแม่กระทุ้ ด้านศักยภาพในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้ง 4 ด้าน คือ จุดดึงดูดด้านการท่องเที่ยวและเรียนรู้ของแหล่งธรรมชาติ ความอุดมสมบูรณ์ของแหล่งธรรมชาติ ความเกี่ยวข้องของวัฒนธรรมท้องถิ่นกับแหล่งธรรมชาติ และความปลอดภัยของแหล่งธรรมชาติในการท่องเที่ยวอยู่ในระดับดีมาก ขณะที่พันธุ์พืชบนเขแม่กระทุ้สามารถจำแนกประเภทตามการใช้ประโยชน์ของชาวบ้านในชุมชนเป็น 6 ประเภท คือ ใช้เป็นสมุนไพรในการรักษาโรค มี 69 ชนิด ใช้เป็นอาหาร มี 28 ชนิด ใช้ในการก่อสร้างบ้านเรือนและทำเครื่องมือเกษตร มี 21 ชนิด ใช้เป็นไม้ประดับบ้านเรือน มี 4 ชนิด ใช้ทำอุปกรณ์หรือของใช้ภายในบ้าน มี 13 ชนิด และใช้ในการฟื้นฟูป่าสร้างสมดุลระบบนิเวศ มี 4 ชนิด ดังนั้นจึงขอเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไปว่า สถาบันการศึกษาในท้องถิ่นควรมีการวิจัยด้านการมีส่วนร่วมของชุมชนในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศบนเขแม่กระทุ้ หน่วยงานภาครัฐในท้องถิ่นควรสนับสนุนงบประมาณด้านการท่องเที่ยวให้กับชุมชน และเน้นการจัดอบรมการนำประโยชน์จากพันธุ์พืชบนเขแม่กระทุ้มาใช้พร้อมกับต้องพัฒนาเป็นอาชีพในชุมชนต่อไป

Research Title:	The Potential of Mae Gratu Mountain in Amphor Mae Wong, Nakhon Sawan Province for Ecotourism Destination Development
Researcher	Miss Thiraporn Sangpiroon
Research Consultants	Associate Professor Dr. Yothin Sawangdee and Dr. Yuttaya Yuyen
Organization	School of Tourism and Hospitality Management, Suan Dusit Rajabhat University
Year	2014

This research focuses on potential and plant diversity in Mae Gratu Mountain. The aims of the study are not only investigating an assessment standard of quality for ecotourism destination in Mae Gratu Mountain, but also to recommend sustainable tourism development for ecotourism destination in Mae Gratu Mountain in Amphor Mae Wong, Nakhon Sawan Province by using Exploratory Mixed Methods Design. The sample of quantitative research is 400 villagers, by using the technique of sample random sampling. The statistical for quantitative analysis are mean, percentage, standard deviation and Pearson's moment product correlation.

The qualitative method employs not only documentary research, but also grounded theory approach. For example, the research uses in-depth interviews with local wisdom that are living in the community, and participation and observation are also used. The key informants for qualitative research have been selected by snowball sampling technique. In addition, the SWOT analysis are also applied when investigate standard quality of ecotourism assessment of tourist destination.

The results from quantitative research shows that, almost of villagers in the community 58 percent are females; 47.50 percent their aged are between 21-30 years old; 55.50 percent are single; 57 percent have finished high schools; 36.50 percent their occupation are were merchants; 41 percent are the membership of the family; 39.50 percent their income per month are between 10,000-19,999 baht. And the average mean of villagers' opinion towards to the tourist destination

development which is included 3 aspects in the environmental issues such as social and cultural and the economical are at a highest level which is about 4.27 ($\bar{x} = 4.27$)

Besides, some of hypothesis testing results shows that sex, marital status, education, income per month, and occupation of the villagers have some statistically significant at 0.05 relationship with Mae Gratu Mountain ecotourism tourist destination development. Further, the results from qualitative research by using SWOT analysis when look at tourism' potential shows that the community is having some famous for water system management from Mae Gratu Mountain. The community can conserved ecosystem because of having some good community leaders. However, there are some weaknesses. They are rarely receives some financial support from local government. Most of tourism business and activities are operate by themselves. For example, they have their own homestay. And they try to manage everything among villagers. That is to say, the threat of a tourist destination in the community is that there is no support from local government. The management of program tour is quite difficult. There is only some specific tourists' conservationist group who interested in the tour program. The distance from Bangkok is not convenient. It takes some time to travel from Bangkok to Mae Gratu Mountain. It does not comfortable to manage program tour during rainy season. There will be some risks to have an accident due to the mountain is so deep and steep.

Regarding to some important finding above, the assessment to use ecotourism standard quality can be affirmed that the community is well suited as an ecotourism destination of 4 aspects. They are the attraction of tourism for natural resources learning center, the abundance of natural resources, the relevance in the local communities of cultural and natural resources, and the safety of destination natural resources. In addition, the results of the plant diversity in Mae Gratu Mountain can divided into 6 groups. They are very useful for treatment. There are about 69 species. And there are around 28 species that can be used for consumption. They are around 21 species can use for construction and agricultural tools. There are 4 types can use for ornamental house etc. Thus, the policy implication and future study need to provide some supports to some local academic institute to look at some community participation for this destination ecotourism

development. The local government in the community should support some funding, and provide some budget to organize some of community's tourism training among villagers to gain some knowledge's of plant diversity which is able to develop as some opportunities for income generation activities.